

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Telephone: CHelsea 3-1242

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 101 — Štev. 101

NEW YORK, THURSDAY, MAY 22, 1941 — CE TRTEK, 22. MAJA, 1941

Volume XLIX. — Letnik XLIX.

BOJ ZA KRETO

NEMŠKI PADALCI SE VEDNO PR IHAJAJO. — VPADNIK JE TUDI UPORABIL "GLIDERJE", DA PREVAŽA ČETE PONOČI SKRIVNOSTNO NA OTOK. — ZAVEZNIKI SE USPEŠNO BRANIJO

Nemški vojaki prihajajo v trumah s padali, jadralnimi aeroplani (brez propelerjev) in z majhnimi motornimi ladjami na Kreto. V teku so siloviti boji po skalnatem obrežju in po vijugastih zalivih.

General Bernard C. Freyberg, ki se je v svetovni vojni odlikoval na Gallipolisu in ob Sommi v Franciji, je kot poveljnik obrambe Krete pripravil svojo kopno, pomorsko in zračno silo, da odbije nemški napad iz zraka.

Nemci se niti najmanj ne znehijo za izgube in veliki transportni aeroplani dovajajo vojaštvo in orožje. Prvi gredo v boj strnoglavci, ki širijo smrt in razdejanje, za njim pa prihajajo veliki transportni aeroplani, ki vozijo padalce, nekateri pa vlečejo za seboj "vlake" jadralnih aeroplanov z vojniki in orožjem. Ko pride vlak jadralnih aeroplanov blizu obrežja in zelo visoko v zrak, tedaj prerežejo vrvi, s katero so privezani na vlačilni aeroplan, nato pa se polagoma spuščajo proti tlu. Jadralni aeroplani se posebno obnesejo ponoči, kajti pristajajo povsem tiho, ker motorji ne zaznamujejo njihovega prihoda.

Koliko nemških vojakov je že vpadlo na Kreto, ni popolnoma znano, toda United Press poroča, da jih je prišlo že okoli 15.000.

Kot rečeno, Nemci ne gledajo na svoje velike izgube, kot niso gledali, ko so rinili skozi Bitolski preloz in skozi Termopile. Njih geslo je: zmaga! Vse drugo ne pomeni nič. — Truma za trumo prihaja; ako je ena uničena, pride druga, tretja itd. Angleško vrhovno poveljstvo v Kairi poroča, da ima položaj na Kreti v "svojih rokah", da je bilo mnogo Nemcev ubitih, ali pa vjetih in da bodo zaveznički mogli Nemcem preprečiti zavojevanje Krete.

Nek zelo zanesljiv vir pravi, da so Nemci v zračni boj poslali 7000 vojakov in da jih je na grški celini pripravljeno, da posežejo v boj, še več tisoč.

Kolikor je mogoče dognati po poročilih, je položaj 160 milj dolgega otoka približno naslednji:

Na zapadno-severni obali Krete se je izkrcalo 4500 Nemcev; to je najbrže v Suda zalivu, kjer imajo Angleži svojo poveljstvo pomorsko postojanico, in v bližini Caneje, ki se nahaja pet milj bolj proti zapadu. Ravno tako so Nemci padli iz zraka v okolici Rethymno in Candije, dalje proti vzhodu.

Medtem pa nemški strnoglavci bombardirajo angleški otok Malto, južno od Sicilije. Prav gotovo bodo pričeli nemški aeroplani bombardirati tudi angleški otok Ciper, južno od Turčije ter blizu Sirije in Palestine.

Nemci naznanjajo, da so aeroplani uspešno bombardirali angleške bojne ladje v vzhodnem Sredozemskem morju in sicer je bila zadeta ena oklopna, pet križark in en rušilec.

FARMERJI SE SKLICUJEJO NA VIŠJE PLAČE

Farmerji v severnem delu New Yorka bodo zahtevali za mleko višje cene, ker so produkcijski stroški zaradi vedno naraščajočih plač zelo narasli.

Zastopniki farmerjev pravijo: — Če hočejo farmerji tudi v bodoče tako vršiti svojo nalogo kot so jo doslej, morajo dobiti več za svoje pridelke. Vpoštevati je treba, da tega mnjenja niso samo farmerji, pač pa tudi velike zveze producentov.

V Albany, N. Y., se že več dni vrše posvetovanja g'de stabiliziranja cen mleka. Priče izjavljajo, da so se plače

farmerskih delavcev povečale od dvajset do trideset odstotkov, kajti med plačami v tovarnah in na farmah je bila nastala prevelika razlika. Polg tega je treba tudi računati s pomankanjem farmerskih delavcev, kajti kdor le more, si poišče v mestu zaslужka.

Letos bo manjkalo na farmah v gorenjem delu newyorške države nad devet tisoč delavcev. Meseca septembra jih bo manjkalo že dvajset tisoč.

Farmerji hočejo dobiti za mleko najmanj deset odstotkov več.

886 milijonov za relief

Predsednik Roosevelt je v posebni poslanici pojasnil, da je navzlic veliki industrijalni delavnosti še vedno treba skrbeti za ogromno število nezaposlenih.

Predsednik Roosevelt je v posebni poslanici poizvil kongres, naj dovoli za leto, ki se bo pričelo dne 1. julija, 886 milijonov dolarjev za reliefne svrhe. Od te vsote naj bi dobila W o r k s Progress Admin. 875 milijonov dolarjev, 11 milijonov dolarjev pa razne druge agenture, ki se bavijo s podporo nezaposlenih.

Po prvotnem vladnem načrtu naj bi dobili kongres v reliefne namene 995 milijonov dolarjev.

V tekočem fiskalnem letu je dovolil kongres v reliefne namene 1350 milijonov 650 tisoč dolarjev.

Dne 14. maja tekočega leta je bilo pri WPA zaposlenih 1 milijon 496 tisoč 963 oseb.

Predsednik je mnenja, da se bo prihodnje leto število podpore potrebnih znižalo na en milijon, vsled česar bo predlagana vsota zadoševala. Splošno se je domnevalo, da bo vsled razširjenja vojne industrije nezaposlenost znatno zmanjšala, kar se pa ni zgodilo. Število nezaposlenih je skoro isto, kajti v vojni industriji so dobili delo večinoma mladi ljudje ter mladi farmerski delavci, ki so prišli s farm iskati v mesta dela in zaslужka.

Razkritje španskega agenta

Marques de Aguiar se je te dni registriral pri državnem departamentu v Washingtonu kot agent nekaterih monarhističnih španskih skupin.

Dejal je, da sta sklenila dne 8. oktobra 1938 Adolf Hitler in general Franco pogodbo, ki daje Hitlerju yso pravico voditi špansko notranjo in vnanjo politiko. Nadalje je rekel, da je na Španskem dvanajst divizij. Nekaj jih je namenjenih za zavojevanje Gibraltarja, nekaj jih bo pa poslanih proti Angležem v Severni Afriki.

AMERIŠKI DIPLOMATI MORAJO ODITI

Državni departament v Washingtonu je naznanil, da je nemški vnanji urad zahteval, da se odpoklicani vsi ameriški diplomatski zastopniki iz Pariza. To se mora zgoditi do 10. junija.

Svojo zahtevo utemeljuje nemška vlada s tem, da so bile vojne operacije razširjene tudi na Pariz.

Združene države nimajo v Parizu svojega poslanika, kajti poslanik admiral William D. Leahy je pridelen francoski vladi v Vichyju. V Parizu pa je ameriški konzul Edwin A. Pitt, ki zastopa 2000 Amerikancev, ki se nahajajo v Parizu.

Včeraj je državnega tajnika Hulla obiskal angleški poslanik lord Halifax in sta razpravljala o položaju, ki je nastal v Franciji, ko je Petainova vlada v Vichyju stopila v Hitlerjevo območje.

Da Nemci pripravljajo velike vojaške operacije iz Francije proti Angliji, je razvidno iz poročila angleške radio postaje, ki pravi, da je z aeroplanom dopel v Pariz vrhovni poveljnik nemške armade feldmaršal Walter F. Brauchitsch. Na letališču ga je pozdravil poveljnik nemške okupacijske armade v Franciji general H. von Stuepnagel.

Velik promet na La Guardia Field

Uprava La Guardia letališča v New Yorku naznanja, da je v dneh od 11. do 17. maja pristalo na letališču oziroma odletelo z njega vsak dan povprečno po 330 letal. Največji promet je bil v sredo dne 14. maja, ko je na La Guardia Field pristalo in odletelo z njega 378 letal.

CHURCHILL SI OGLEDUJE ČEŠKO VOJSKO

Winston Churchill in bivši čehoslovski predsednik dr. Edvard Beneš (levo) sta se vdeležila slovesnosti ob priliki izročitve zastave, ki so ji poslali čehoslovski Slovci iz Amerike čehoslovskim vojakom v Angliji.

Po vsej deželi se širijo štrajki

Nekaj jih je bilo uspešno uravnanih, o nekaterih upajo, da bodo vkratkem. — Po zahtevu delavskih voditeljev je stavka mašinistov v ladjedelnicah protipostavna.

Voditelji unije kovinarjev, spadajoče k Ameriški delavski federaciji, so pred dvema dnevi izjavili, da bodo naročili svojim ljudem prebiti piketski kordon pri enajstih ladjedelnicah na zapadni obali in se vrniti na delo.

Na prošnjo mestnega upravitelja v Oakland, Cal., in pa rearadmirala Johna Greenslade-a so ta poziv za nekaj časa odgodili, da bodo dali californijskemu guvernerju Culbertu L. Olsonu priliko osebno pozvati štrajkarje, naj obnove obratovanje.

Delavski voditelji pravijo, da so mašinisti v ladjedelnicah zastavkali brez dovoljenja unije in da vsled tega njihova stavka ni postavna.

Mašinisti, ki so člani Ameriške delavske federacije, so bolj omahljivi kakor njihovi CIO tovariši ter bi se že pred nekaj dnevi vrnili v ladjedelnice, pa so v manjšini.

Vodstvo ladjedelnic pravi, da pod nobenim pogojem ne bo izpolnilo njihovih zahtev. Pripravljeni jim je plačati po \$1.12 na uro, nikakor pa ne \$1.15, kot štrajkarji zahtevajo.

V Pittsburghu, Pa., je morala bakarna C. G. Hussey Co. zapreti svoja vrata, ker so zastavkali AFL delavci. Zahtevajo priznanje unije, "okrošed shop" in zopetno nameščenje štirih delavcev, ki so bili baje brez zadostnega vzroka odpušteni.

V Wabash, Ind., korakajo piketi pred tovarno General Tire and Rubber Company. Zaštrajkalo je 250 delavcev, po zahtevu družbe jih pa 1100 še dela.

V Buffalo, N. Y., je tisoč AFL nakladalcev zvišan letni zaslužek za 300 tisoč dolarjev. S tem je bil končan več kot mesec dni trajajoč spor med nakladalci in dvema velikima parobrodničnima družbama, ki oskrbujeta promet po Velikih jezerih.

V New Yorku so zastopniki United Mine Workers in zastopniki premogovnih baronov (lastnikov rogov mehkega premoga v severnih državah) odobrili dveletno pogo-

TOMISLAV II. — KRALJ HRVATSKI

Italjanski časnikarski poročevalci v Zagrebu poročajo, da bo Spoletski vojvoda Aimone, ko bo kronan za hrvatskega kralja, prevzel ime Tomislav II. Kronanje bo izvršeno na Duvanskem polju.

godbo, ki se tiče južnih operacij. Premogarji bodo dobili po sedem dolarjev na dan. Severni operatorji jim bodo primaknili dolar, južni pa dolar štirideset centov.

V Clevelandu so zapretili s stavko uslužbenci gazolinskih postaj. Zahtevajo višje plače in boljše delovne pogoje. Med njimi in gospodarji posredujejo zvezni posredovalec Paul Broderick, ki je mnenja, da bo spor brez stavke uravnan.

V Detroitu, kjer je v sredo glasovalo 83 tisoč delavcev Fordove River Rouge in Lincoln tovarne, katera organizacija naj jih zastopa pri kolektivnih pogajanjih, se je približala koncu stavka CIO avtnih delavcev pri Hudson Motor Co.

Po zahtevu zveznega posredovalca Jamesa F. Deweya bo še danes ali jutri dosežen sporazum.

Pri Hudson Motor Company stavka že več dni 8500 delavcev.

Unija Ameriške delavske federacije je zavrnila ponudbo John Manville Company v Manville, N. J., za uravnavo delavskega spora.

Kompanija hoče dati moškim pet centov več na uro, ženskam pa tri cente, dočim zahteva unija enako povišanje za vse, moške in ženske, namreč deset centov na uro. Družba se izgovarja, da bi ob povečanih stroških ne mogla zmagovati.

Pri American Shipbuilding Co. so zastavkali člani sedmih unij Ameriške delavske federacije. 15. aprila je potekla stara pogodba. Delavci so zahtevali več plače, družba jim pa ni hotela ugoditi.

KOMISAR LJUBLJANSKE PROVINCE

Benito Mussolini je za komisarja ljubljanske province (Provincia Lubiana) imenoval Emila Graziolia. Tri glavne ulice v Sofiji so prekrstili na ime Viktor Emanuel III., Mussolini in Adolf Hitler.

ČRNAGORA SAMOSTOJNA KNEŽEVINA

Iz Rima prihaja poročilo, ki pravi, da bo Črnagora obnovljena kot neodvisna kneževina, kateri bo vladal knez Mihael Petrović, ki je stric jugoslovanskega kralja Petra II. in nečak italjanske kraljice Jelenke. Črnagora bo obsegala isto ozemlje, ki ga je imela pred svetovno vojno.

Knez Mihael je sin kneza Mirkota, brata italjanske kraljice. Mirko je umrl leta 1918 na Dunaju. Knez Mihael je še edini živeči član črnogorske vladarske rodovine kralja Nikite, Knez Danilo, sin kralja Nikite, se je leta 1921 odpovedal vsem pravicam do črnogorskega prestola v prilog prijatelju Mihaelu.

Knez Mihael je več let živel v Monte Carlu, zadnji čas pa je prišel v Italijo.

Kot poroča list "Tribuna" v Rimu, sta o neodvisni kraljevini Hrvatski razpravljala italjanski vnanji minister grof Ciano ter dr. Ante Pavelić, ki lansko leto in sta izdelala vse podrobnosti.

HESS SE JE DOLGO PRIPRAVLJAL NA POLET

Moti se, kdor misli, da se je Hitlerjev tovariš in eden najvplivnejših mož nacistične stranke brez vsakih pripravd dvignil v Augsburgu z letalom ter poletel v Anglijo.

Svoj obisk oziroma beg je Hess vnaprej zelo dobro in natančno zasnoval.

Še pred več tedni je pisal angleškemu lordu Hamiltonu, na čigar posvetu se je spustil na tla, in ga prosil za stanek, da bi mogel z njim razpravljati o vojni in o vojnih ciljih.

Kakorhoro je lord dobil pismo, ga je izročil angleški vojaški inteligenčni službi. Pismo je bilo oddano v neki nevtralni državi še pred 1. majem.

Ko je Hess pristal na angleških tleh, je bil še precej prijazno sprejet, zdaj so ga pa začeli z vseh strani strahovito napadati.

Neka angleška kinodružba kaže filme o nemških grozovitostih. Konci vsake predstave se oglasi izza odra nekdo z gromskim glasom: — To so storili nacisti! Angleži, pomislite, da Rudolf Hess ni nič drugega kot čisto navaden nacist!

Lindberghu nočejo dati dvorane na razpolago

America First Committee je nameraval prirediti dne 29. maja veliko zborovanje v Philadelphiji, ki naj bi se vršilo v ogromni dvorani Academy of Music. Za glavnega govornika je bil določen Charles A. Lindbergh. Včeraj je bila dvorana odpovedana.

John F. Lewis, predsednik Academy Corporation, je izjavil:

— Dvorane ne bomo dali na razpolago, kajti Lindberghovi poslušalci so povetini nacisti in sovražniki ameriške vladne oblike.

Isaac A. Pennypacker je pomeje izjavil, da bo Lindbergh govoril v philadelphijski areni.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slavonic Publishing Company, (A Corporation), Frank Baker, President; J. Lapina, Sec. — Place of business of the corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

48th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$6.—, Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—; za štiri leta \$18.—. Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50. Za inostranstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y. Telephone: CHelsea 2-1242

NADOMESTILO ZA ABESINJO

Pogodbe med diktatorskimi državami — Nemčijo, Italijo in Japonsko — je vse nekaj drugega kot so pogodbe, ki jih sklepa Hitler od časa do časa z državami, ki jih je že zavezoval, oziroma jih namerava zaveževati. Diktatorji gredo drug drugemu na roko, in zveza med njimi je vsaj zaenkrat se neomajava.

Hitler je dal Italiji kos Dalmacije ter ji dovolil posaditi na novi hrvatski prestol italijanskega vojvoda. Firer upa, da bo s tem pomagala Italijanom pozabiti izgubo Abesinije in žalostno vlogo, ki jo je igrala laška armada doslej v drugi svetovni vojni.

Ko je pobral italijanski podkralj vojvoda šila in kopita ter se je vdala laška posadka zadnje postojanke Ambe Alaji, je Italija nehala biti imperij, in kralj Viktor Emanuel je izgubil cesarsko šaržo.

Toda Lah! so izgubili dosti več nego to. Ko se je končala vojna proti Abesiniji s padcem Addis Ababe meseca maja 1936, je bilo rečeno, da bo novopridobljena dežela obogatila Italijo in da bo v nji prostora za milijone laških kmetov in poljskih delavcev.

To upanje je splavalo po vodi in z njim vred tudi vera laškega naroda v Mussolinijeve obljube. Lah! so izgubili upanje v boljše življenje zase in za svoje družine ter so strahotno razočarani. Posledica tega razočaranja bo — konec Mussolinijeve fašizma.

Abesinija meri 350 tisoč stirijskih milj ter ima 10 milijonov prebivalcev. Za tako deželo je hrvatska kraljevina, ki meri le 36 tisoč stirijskih milj ter ima pet milijonov prebivalcev, zelo piko nadomestilo.

Italijanom so se najbrž že začele odpirati oči, in čedaje bolj natančno spoznavajo igro, ki jo skušata igrati z njimi Hitler in Mussolini. S kosom kršne Dalmacije in stariško hrvatsko krono se najbrž ne bodo dali odpraviti.

Po vsej severni in centralni Italiji sovražijo italijanski narod nemško tajno policijo (Gestapo), ki je poslala tisoče in tisoče laških delavcev v Nemčijo, kjer morajo garati v nemški vojni industriji. Teh delavcev pa ni pobirala kar od kraja, pač je pa previdno izbrala le tiste, katerim se je začelo ohlajati navdušenje za fašizem.

Rečeno je bilo, da so šli prostovoljno, v resnici so pa spremljali transporte do zob oboroženi nemški tajni policisti.

OLJE BO ODLOČILO VOJNO

Dr. Robert E. Wilson iz Chicaga, ki je pridelen produkcijski upravi kot izvedenec za olje in oljno produkcijo, je izjavil, da bo pomanjkanje olja v Nemčiji in Italiji omogočilo Angliji zmago. Po Wilsonovem mnenju bi Angliji sploh ne bilo treba napadati nemških tovarn za sintetično olje. Meharižirana armada žre olje v tako velikih množinah, da sta Nemčija in Italija skoro povsem izpraznila svoje zaloge.

Zaenkrat je težko reči, če bo pomanjkanje olja že to polletje usodno za nemško-laske vojaške operacije, s precejšnjo gotovostjo je pa mogoče trditi, da ni več daleč čas, ko ne bo potrebna kuriva za nemške tanke in letala.

Italija bo Hitlerju bolj v nadlego kot v korist. Dobitka ne bo ime od nje nobenega, pač jo bo pa moral preskrbovati še s tistim, česar sam nima v posebnem obilju.

Če bi se Nemci polastili Iraka in njegovih zalog, bi bil to precejšen udarec za angleške operacije v Sredozemlju. Toda dokler kontrolira Anglija morje, Hitler ne bo mogel spraviti oljnih zalog iz Iraka v domovino.

Amerika ima dovolj surovega in izčiščenega olja zase, za Anglijo in za vse svoje morebitne zaveznike.

Newyorški odmevi

FRANK KERŽE

Slovani smo že tak narod, da se učimo šele tedaj, kadar jih dobimo po grbi. Pogledimo malo naše severne brate, zakaj vse tisto, kar je bilo pri njih, je bilo pri nas Jugoslovanih.

Čehoslovaška naj bo prvi vzgled. Čelje poznamo, mogoče mi Slovenci bolj, kakor katerikoli drugi narod. S Čehi smo od nekdaj delali složno in od njih prejeli več podpore v nekdanji Avstriji, kakor od vseh drugih. Naša mladina je študirala na českih visokih šolah in zanesla od tam nov duh, ki nas je vse preporodil. Tudi ko smo bili v Jugoslaviji, smo držali tesne zveze z njimi.

Zdaj pridejo na vrsto Slovaki. Kdo jih je poznal pred prvo svetovno vojno? A prišla je zlata prilika zanje, da se združijo z Čehi ter postanejo res nekaj.

Prislo je drugače. Na Slovaškem se je začelo gibanje za "samostojen" narod. Mesto skupaj, sta šla naroda vedno bolj narazen. Danes imajo Slovaki nekako "državo" pod vodstvom Hitlerja, tako državo, ki je ne najdemo niti na večjem zemljevidu. Njihova vlada je nemška in madjarska — slovaška gotovo ne.

Zakaj se niso mogli Čehi in Slovaki zediniti? Odgovor je eden: Čehi so visoke kulturne narod. Slovaki pa "visoko" zaostal. Čehi niso mogli čakati Slovakov, da jih dojdejo. Slovaki niso mogli hiteti zopet, da pridejo vsaj deloma na tisto stališče, kakor so Čehi.

In nauk iz tega je: napreden, progresiven narod ne more živeti in delati v bratstvu z narodom, ki je šele v začetnih povojih.

Ali ni enako tudi pri Jugoslovanih? Slovenci smo lahko delali skupno v največjem sporazumu s Čehi, s Hrvati in Srbi pa nismo mogli. Vzrok? Ker smo Slovenci toliko pred njimi, da je nemogoče kako skupno delo.

Vzemite primere iz vsakdanjega življenja. Hrvatje ne skajajo, ako nimajo kaknega "vodja" za katerim gredo. Kakor koza za soljo. To vidimo vsak dan med nami. Polg tukajšnjih "samoraslih vodij," imajo vselej neka ljudi iz starega kraja, ki jih "vodijo" in fašbajo vsak po svoje.

Ali veste da bi bili kdaj mi Slovenci, imeli kakega "vodjo"? Čemu pa? Naš narod čita in misli z lastno glavno — za brate Hrvate mislijo "vodje."

Hrvatov je v Ameriki najmanj trikrat toliko ko nas — a kje je njihovo časopisje za nas? Mi imamo pet dnevnikov, oni nobenega ne. Vseh skupaj imajo menda osem ali devet listov, mi Slovenci nič manj kot osemnajst.

Bleda Srbov ne govorim, ker jih je tako malo v Ameriki, da se jih skoro ne izplača omenjati. A kljub temu so bili oni, ki so prejeli razne podpore od jugoslovanske vlade — oni, pravim, ne mi in ne Hrvatje. Ko je bila ustanovljena turistična pisarna v Ameriki, so jo vodili Srbi, enako potniški urad. Zato ni nič čudnega, da je vse veljalo milijone in tako propadlo, da ni danes ne duha ne sluha o tem.

V New Yorku sem slišal tako čudno zgodovino pristranosti in korupcije jugoslovanskega konzulata — prejšnjega namreč, ne sedanjega — da mi kar ni hotelo v glavo. Zdelo se mi je nemogoče — a vendar je bilo tako. Zato se ne čudim, da se niso jugoslovanske konzularne oblasti nikdar mogle približati narodu in da so bile samo oaze med nami, ki so pomenjale za naše narodno in kulturno življenje toliko, kakor one v saharški puščavi.

Sam sem iskal etika s Hrvati povsod, koder sem živel. V Clevelandu smo jih postavili vabili, da bi pomagali zgraditi skupen narodni dom, dom, katerega je kasneje zgradil naš narod sam. Ali so se odzvali? Baš nasprotno. Na drugem voglu največjega slovenskega narodnega doma so pokupili nekaj barak in otvorili "hrvatski" narodni dom.

V Clevelandu so naši ljudje dosti žrtvovali za Jugoslovanski kulturni vrt. Iskali so Hrvate, vabili jih, a vse zaastonj. Srbi so se odzvali, ne pa Hrvatje.

V New Yorku postuje skoro že deset let organizacija Jadranka straza, ki je vsako leto p t rirajala skupno proslavo jugoslovanskega ujedinjenja in pa po eden skupen piknik. V New Yorku je okoli sto jugoslovanskih društev — od zvalo se jih je vselej kak ducat, četudi so bila vselej vsa povabljena. In med tistim ducatom, je bilo nekaj slovenskih, nekaj hrvatskih — iz Dalmacije prosim in otokov — in nekaj srbskih.

Srbov ni v Ameriki, Hrvatje so odklanjali vsako skupno delo — edino Slovenci smo bili, kakor vselej, ki smo nosili vero v jugoslovanstvo.

Na severu je bila druga slovan-ka država — nekdanja Poljska. Vodila jo je plesnjava aristokracija čisto po vzorih nekdanje Avstrije — vodila tako, da je obstajalo smrtno sovraštvo do vsega, kar je dihalo po Čehih ali Slovanstvu.

Ali se še spominjate, kako je planila Poljska po Čehi, ko je bila mešarjena? Danes sicer delajo s Čehi v nekaki harmoniji, v katero jaz ne verjamem. Ne verjamem zato, ker je Čeh tako daleč pred Poljakom kakor mi Slovenci pred Hrvati in Srbi.

Paralela naj bo popolna. Tudi Jugoslavija ima, ali je imela ob svoji strani slovan-ko državo — Bolgarijo, s katero so bile sicer nekeke "priateljske" zveze. Vse bolj na papirju, kakor v resnici. In kakor Poljaki, so prišli zdaj tudi Bolgari po svoj kos mesa. Še več. Baš danes čitam v časopisju, da sijajno konkurirajo v grozodejstvih z Nemci in Madjari, kdo bo poklal in pobesil največ Srbov.

Kakor Čehi, smo ostali tudi Slovenci sami. In še slabše. Čehi imajo vsaj nekako skupino, nekako centralo, naš mali pa je bil presekani in do deljen Nemčiji od severa, in Italiji od juga. Kolikor se more pronašati iz listov, so Nemci pobrali vse Stajersko in pa severno Gorijsko s kraji Trzin, Kranjska Gora, Bled in druge. Potem gre meja ob Savi primeroma do meje nekdanje Kranjske. Južni del je ves pod Italijo.

Kakor veste, so Hrvatje dobili svoje "samostojno" državo, ki je primeroma taka, kakor tisti mož v pratiki, kateri

je oglašoval nekaj cvet zoper trganje. Mogoče, dobi nova "kraljevina" del beje Krajine — vse drugo je slo Nemčiji in Italiji.

To je važno, da vemo. Zakaj odbor združenih slovenskih organizacij se je združil s hrvatskimi in srbskimi, ki so volili centralni odbor. Kako bo ta odbor delal, tega res ne vem. Kar se našega naroda tiče, je pod Nemci in Italijani, Hrvatje so v svoji skupini in pod Italijo. Srbi so zopet nekje ločeni. Kako bo možno skupno delo?

Vse to, pravite, je samo začasno. Ko bo Hitler premagan — pravim: ko bo premagan, bo zopet — kaj? Čehoslovaška? Jugoslavija, kakor smo jo poznali? Jaz ne verjamem, da mrtvi vstajajo. In te državne skupine so mrtve. O tem ni treba, da dyomimo. Brez vprašanja, kdo zmaga — Evropa z ducati malih državic je nemogoča.

Kaj in kako bo, je več, kakor vem jaz. Rešitev po mojih mislih bi bila ena sama: da se vse matre državice združijo v federativno republiko, ki bi obsegala sledeče narode in države: Poljsko, Češko, Slovaško, Ogrsko, Bolgarijo, evropsko Turčijo, Grško, Jugoslavijo, Albanijo, Švice, in nekdanje avstrijske dežele ob Donavi.

To bi bila država, po številu ljudi večja, kakor so danes naše države. Tem naj bi se narodi razvijali vsak po svoje, kakor vedo in znajo.

In vprašanje jezika? Imamo umeten jezik, laliek, da se ga naučijo govoriti v dobrem mesecu — Esperanto. Naj bi se poleg domnegega jezika vpeljalo obligatno v vse šole — pa bi se razumeli med sabo. Podobno skupino naj bi tvorile tudi severne države, kakor so Švedska, Norveška, Finska in Danska. Kar je večjih narodov in držav, ostanejo vsak zase.

Ali je to nemogoče? Če so mogoče Združene države ameriške, ki obsegajo vse narode sveta, kako bi ne moglo obstajati Združene države evropske?

Delati danes za tisto, kar smo delali za časa prve svetovne vojne, bi se reklo riniti kazalce na uri nazaj z nanekom, da se prikljče večerajnji dan. Prva svetovna vojna je bila vojna cesarjev in kraljev, druga svetovna vojna je vojna idej. Ne mislite, da so v igri samo Nemci — po vsem svetu in med vsemi narodi so njihovi pristasi in prijatelji. Tudi v naši Ameriki jih je dovolj. Ne samo med Nemci, ki so tukaj ali njihovimi potomci, ampak tudi med pristnimi Američani. Da se naša Amerika kar ne more ogreti dovolj in odločiti za korak, ki je edino mogoče: klin s klinom, so vzrok javni in tihi nacijski pristasi, ki se skrivajo pod vse mogoče kljubke.

Tak je položaj danes. Kako bo jutri, tega ne vem. Veti pa eno: nacizem prodira dalje in dalje. V svojih krempjih ima do danes celo Evropo razven Rusije in Anglije. Anglija se junaško bori — Rusija menda dremlje. Za one velja eno pravilo: v nevarnosti ste — to je vse.

V tem svetovnem metežu, v katerem je danes nad milijardo ljudi, je čisto odveč iskati krivce, pa naj bodo že posamezniki ali nacije. To delajo Hitlerjevi z nanekom, da zmagašjo pojme kolikor mogoče velikem številu ljudi. Ni vprašanje danes, ali hoče vojno ali ne, ali si za, ali proti nji. Vojna se bliža tvojim, in mojim vratom in treba je, da se odločiva: ali čakava s puško na rami ali s figo v žepu.

Potrebno je za nas Slovence, da se zavedamo, da je danes leto 1941 in ne 1914. Graditi po-

Peter Zgaga

URA GROZE IN OBUPA

Ne bojte se, ne bom vas trgal s strahovi, duhovi in prikaznimi, ko vam bom na kratko opisal uro groze in obupa, ki sem jo preživel pred štirindvajsetimi leti nekega nedeljskega dopoldne v Clevelandu.

Takrat je med ameriški Slovenci priklopelo do viske navdušenje za svobodno Jugoslavijo.

Kot zastopnika lista so me povabili na veliko zborovanje, ki sta ga vodila član jugoslovanskega odbora v Londonu dr. Vošnjak in poznejši ban dr. Marušić.

Cleveland se ni imel tedaj ponosnega Narodnega doma na St. Clair Ave., vsled česar je bilo zborovanje v veliki Grdinovi dvorani.

Zborovali so od srede do sobote opoldne, v soboto zvečer je bil pa svečan banket. Bil je vsega dovolj — jedke in pijače. Skoro bi rekel, da pijače več nego jedke. Za pivo se ni nihče zmrnil, pač smo pa gasili žejo s sladko ohajsko kapljo, ki so jo prinašale na mizo v visokih, vitkih steklenicah brke Slovencev in narodnih nošah.

Na skrajnem koncu podkvasite mize nas je sedelo nekaj slovenskih časnikarjev. Od vsake štirih mal množ postavljenih steklenic smo spravili dve pod mizo, da se nam je do polnoči nabrala že lepa zaloga.

Pri tisti priliki sem se v naglici seznanil z univerzalnim slovenskim ženjem Ivanom Zornanom ter nekaterimi drugimi clevelandskimi slovenskimi veljaki.

Kot je bila že navada v tistih lepih časih, na odru nista imela glavne besede niti Vošnjak, niti Marušić, pač pa veliki gromovnik Rude Trošt, ki nam je predstavil takrat še nerajeno Jugoslavijo kot pravi svetopisemski paradiz.

Nam časnikarjem niso mogli govorniki povedati ničesar novega, zato smo po svoje ubijali večer. Zdi se mi, da je bila ura že tri, ko smo vstali zadnji izza mize, kajti tudi podmislna rezerva je bila že prazna.

Odpravili smo se v restavracijo na Glass Avenue, kjer nam je gospodar postregel s črno kavo in Krakerjevimi brinovcem.

Ohajska katavba in Krakerjev brinovec sta svojo nalogo tako častno izvršila, da sem kot čok omahnil na posteljo ter nepremično obležal.

Zakusno sem stanoval pri družini, ki je imela štiri otroke: tri fante in dekleta. Najbolj zanimiva je bila že prazna.

Novno Pötemkinove vasi, pomenuj toliko, kakor prenašati vodo iz Atlantskega oceana v Tili ocean. Raztrgan je naš narod in razbit — a ne strli. Vsa stoletja so vadili za nas, potujočevali nas — a smo se danes tukaj.

In ne samo to. Danes smo bolj zmogni ohraniti samega sebe, kakor smo bili kdaj prej. Naš narod nosi svoje glave, naš kulturni razvoj je visok. Če niso niso, ko smo spali, ne bodo, ko smo vstali. Zanašamo se sami nase, in na nikogar drugega ne. Podpirajmo sami sebe in skupno našo Ameriko, ki pripravljajo ogromen zid. Stojmo za principu demokracije, ki katere edina daje človeku vsega, kar dela naše življenje vredno, da ga živimo. Pomni- te, da edina demokracija obsega v sebi vse možnosti, za tak svet, kakršnega še ni danes, a pride gotovo tako, kakor gotovo pride jutranji dan,

mlajšemu je bilo šest, deklet, ki je bila najstarejša, pa dvanajst let.

Ta dogodek omenjam, ker sta oče in mati že mrtva, otroci pa vem, da ne bodo brali.

Prebudil sem se okrog devetih zjutraj.

Vse me je bolelo — od las na temenu pa do nohtov na nogah.

Najraje bi videl, da bi me kdo odnesel in položil v parku na treblu poleg jezera, kjer bi za žive in mrtve pil in lokal hladno vodico.

Umil sem se in napravil ter se hotel zmužniti na sveži zrak, toda v veži sta me prestregla gospodar in gospodinja in me prisilila k zajtrku.

Zdi se mi, da sem srebral malo črne kave, kar posebno gospodinji ni bilo po volji. Nervozen sem bil, da nisem mogel sedeti na stolu, kajti povrh vsega so se začeli še od neke oglašati hreščeti zvoki vijoline in nekaterih drugih instrumentov.

— Sem stopi, — je rekel gospodar žarečega obraza, — boš videl, kaj pa naši znajo.

In že me je zrinil v frontno sobo, kjer je sedela hčerka pri klavirju, starejši fant je imel v rokah gosli, srednji klarnet dočim je stal najmlajši ob ogromnem bobnu.

Po pravici vam povem, dragi prijatelji, da se je takrat začela zame ura groze in obupa. Dekle je udarilo po tipkah z močjo starokrajskega hlapca, lok je zakrtil po strunal, klarnet je presunljivo zamijavkal, vsak udarec na boben se mi je pa zdel kot udarec z ogromnim tolkačem na moje razburjene živce.

Menda so zaigrali Radecki-jevo koračnico, ali nekaj podobnega, in igrali so tako vztrajno, da je presrečna mati začela zapirati okna, češ, da se sosedje ne bodo pritoževali.

Prvi koračnici je sledila druga, tretja, četrta, deseta; jaz sem pa trepetal v nasonječu kakor na smrt obsojena žrtev, predno jo odvlečejo na morišče.

Nič ni zalegla moja obupna hvala, da so vsi štirje mnogo obetajoči umetniki, moja zadržila, da so stariši lahko ponosni na tako nadarjene otroke, sta pa še podžgala očeta in mater, da sta jih silila: — Še tisto dajte! Pa še tisto! Pa še tisto!

Hoteč se izmotati iz obupnega položaja, sem vrzel na karpet pest drobja ter z rokami in presunljivim pogledom prosil mlade umetnike, naj za božjo voljo nehaajo.

Poželjiv pogled na dajme in nikje jih je navdal še z večjim navdušenjem.

Fotografije na klavirju so se začele sumljivo majati, mladun goslaču je začel kaptati pot od komolcev, piskač je zardel v lice in žile na vratu so mu nabrekli, dočim je bobnar treskal po oslovski koži z močjo, ki bi jo nikdar ne prisodil šestletnemu fantiču.

Zmedel jih je naposled grdogled policist, ki je s krepelcem potkal na okno ter mi dal priložnost, da sem bolj mrtve nežno živ pobegnil na prosto.

Posihlob sta mi še večkrat rekla kakšen ponosni oče ali prestrečna mati:

— Posedi se malo! Kam se ti tako mudi? Počakaj, ti bo naš mali eno zašpiljal, boš slišal, kako zna!

Te besede so vedno dovolj, da me niti najmočnejša veri- ga ne zadržji.

The Modern Encyclopedia

KNJIGA VSEBUJE:
22,000 RAZLAG in 1200 SLIK

Največja svetovna ENCYKLOPEDIA, v kateri more vsako kakorinekoli podica najti razlago vsake besede spadajoče v njegovo stroko.

KNJIGA VSEBUJE 1334 STRANI in JE OKUSNO v PLATNO VEZANA — SKORO NEVERJETNO JE, DA JE MOGOČE TAKO NAJPOPOLNEJŠO KNJIGO DOBITI ZA TAKO ZMERNO CENO.

CENA SAMO \$2 (Poština plačana.)

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street, New York, N.Y.

Ako se želite bližnjim Veljko Koprivčeviću, ki je avtor te knjige, pošljite svoj dopis na: Veljko Koprivčević, Knjižnica Slovenice, 216 W. 18th Street, New York. — Stanje 25. maja 1941.

Vesti iz slovenskih naselbin

Dopisov brez podpisa in osebosti ne prištevamo. Dopis za tiskovno številko naj bode v našem uradu najkasneje v sredo jutraj.

Dopis se nam vedno dobrodoši, ker zanimajo vse naše čitatelje in se s njimi naši rojaki lahko rečejo med seboj pogovarjajo.

DROBTINE

Slovenski Ridgewood sem obiskal že kar dve soboti zaporedoma. Zadnja sobota sem imel važen opravke pri Mr. R. Vajbeldu, ki nam kar po svoji volji premika leta. Včasih zapusti njegov dom deset let starejši, ker te je rešil cele vrste skrbin, "zadnji ostanek evetoče mladosti." Dostikrat ti pa kar preko ramen porine nekaj v usta, in predno se zaveš, si že dvajset let mlajši.

Tudi eno soboto preje sem obiskal to slovensko naselbino in sicer, ker mi je prišlo na uho, da, ker sta Hitler in Mussolini zrušila slovensko jagnje, so nekateri slovenski Hitlerovci kar čez noč postali tako objestni in ne-ravnini, da se kar javno naslajajo nad strašno usodo naše rojstne domovine in javno izražajo simpatijo do teh dveh ljudskih krvoločov. In to še menda tisti, ki jih slovenske društvene ustanove, kakor tudi posamezniki, že precejšnje stveleto let kar na debelo podpirajo.

Da ljudje takega kalibra dosti ne berejo ali pa nič, se jim že na zunaj pozna. Vseeno bi pa bili taki ljudje lahko hvaležni, da jim Slovenci gredo toliko na roko, da eksistirajo.

Tako sem tudi v nekaterih gostilniških prostorih, katere pa po katastrofalnih dogodkih naše rojstne domovine in pa po Hitlerjevih uspehih ne vem, kako bi jih imenovali, da bi gospodarju salama bolj ustregel, naletel kar na slepo rečo na dve skupini simpatične in pristne slovenske družbe.

Na eni strani dvorane je bila skupina članov S.D.P.D., ki po vsaki društveni seji, spijejo nekaj bokalov piva, in ker so po večini vsi dobri pevci, zapojejo v prijateljskem razpoloženju vedno par lepih slovenskih pesmi.

V tem slučaju so tudi mene povabili na kozarec piva, za katero njih prijaznost sem jim iz sra hvaležen. Vabijo me tudi, da se vdeležim njih izleta v Hudson in sicer na farmo Mr. F. Kobilca, kamor mislijo v začetku poletja napraviti društveni piknik.

Ako fantje v resnici mislijo napraviti kaj takega, vam prav rad obljubim, ker vem, da jih bo celo pot spremljala slovenska pesem. Za tistih par dolarjev, ki pridejo na vsakega udeleženca, se pa plača, da magari človek na sori sedi, samo da vidi krasno obrežje Palisades in pa obočje Hudsona.

Ko pa pridemo na Frankov dom, se pa plača deti vse, samo da vsaj za en dan pozabimo to nevjerojčno nuzerijo.

Pri drugi mizi sem tudi opazil veselo družbo. In ker je bil navzoč Mr. Charles Lacijan, tovarnar klobukov, in ker se v njegovi družbi vedno dobro počutim, sem se jako z veseljem prilpil na ponudeni mi stol.

Bila je zbrana in vesela družba Lacijanovih uslužbencev, Mr. in Mrs. Nakrist, Mr. in Mrs. P. Zupane, gospa Lacijan, Mrs. Kozar iz New Yorka in pa še nekaj drugih, katerih imen si pa ničem zapomnil, ker je bilo vsega preveč, zato mi naj tudi cprostijo.

Da pa storica ne bo tako dolgočasna, pa moram tudi omeniti, da je bil v tej zborni in veseli družbi tudi navzoč Mr. J. Kozar. In sicer je bil častni član družbe, katera se je zbrala z namenom, da ga počasti za njegov rojstni dan.

Vesela zabava, oziroma vezovanje, se je končalo pozno v noč. Veseli me, da je nekateri ljudem tako sreča naklonjena, da se drugi v prazni-

nem razpoloženju spominjajo poteka svojega življenja. Meni se še ni kaj takega pripetilo, odkar sem zapustil rojstno hišo, ko mi je pokojna mati zadnjikrat ocvrta flanele za rojstni dan. Mogoče je pa prav tako, vsaj ne vem, koliko sem star. Vseeno pa najlepša hvala Mr. in Mrs. Kozar, ker sta poskrbela, da sem s tako lahko mujo prišel v New York.

Zupana iz "Krvave doline", Slovenske vasi, ki se vleče ob Long Islandski železnici v Glendale, L. I., že nisem videl dolgo časa. Priznati moram, da se mi naravnost težje pojem. Zato upam, da se snideva na "Slovanovem" pikniku, ki se vrši drugo nedeljo v juniju v Charles Garden Parku v Ridgewood, L. I.

Ker ob takih prilikah "Slovanovi" fantje razbesijo poleg ameriške zastave tudi slovensko, bi po mojem mnenju ne bilo nič napačno, da jo oblečejo v črni pajčolan, kar mišlim, bi napravilo veliko pozornost in dober vtis na ameriško javnost. Za njeno varnost pred slovenskimi avstrijaki in pa pred ridgewoodskimi nazizci ji pa lahko postavimo narodno stražo.

V.

NOVICE IZ CHISHOLM MINN.

Naj malo opišem, kako se je vršila igra "Vaska Venera" na Chisholm 4. maja, ki se je pa nisem mogla udeležiti iz gotovega vzroka. Sla pa sem v nedeljo 11. maja na Ely, Minn., kjer so igro ponovili vsi igralci iz Chisholma. Le škoda, da ni bila večja udeležba. Ako se bi bila igra vršila zvečer, sem uverjena, da bi bila večja udeležba, ker je pa bila ob 2. popoldne, je bil prav lep sončni dan in so si ljudje ki jezerom ribe loviti. Saj je znano, da je v Minnesoti deset tisoč jezer.

Zdaj pa hočem malo opisati igro, ki je zelo smešna vse-skozi, da se mora gledalec prav od sra nasmejati. Vse priznanje gre igrovodji Franku Tekavcu, ki se je veliko trudil, da je igralce tako dobro izučil, da so vsi svoje vloge izvrstno rešili. Meni se je igra zelo dopadla in se bo igrala zopet 1. junija na Eveleth, Minn. pod pokroviteljstvom Ženske Zveze. Vsem rojakom priporočam, da se vdeležijo te igre, saj se zdravniški priporočajo smeh in tega bo vsak v polni meri deležen, kdor bo videl to igro. T. J. "Vaska Venera."

Dasiravno tukaj ni še preveč toplo, se že vidi na cestah turistovske avtomobile iz drugih držav. Vse tujekšnje časopise poroča, da se letos pričakuje veliko turistov, ker ne bodo mogli potovati v Evropo zaradi vojne. Ako ste rojaki namenjeni na počitnice, torej se odločite za v Minnesoto. Tukaj na Chisholm je mesto napravilo lepe zidane turistične hišice, opremljene tako, da bo vsak zadovoljen in to za malo ceno. Mi se nabujamo samo dva bloka od tega parka in obratujemo Tavern pod imenom Park Tavern. Ako kateri rojak pride na Chisholm, bo gotovo dobro postrežen z dobrih miznim pivom.

Pozdrav na vse čitatelje tega lista.

Frances Lukalich

Chisholm, Minn.

DOMORODNE MISLI

Mi tukaj, in ostali svet stojimo ogorčeni, razburjeni, skoro onemeli, ko nas zaviha hitrost dogodkov v dejstva, o katerih se nam niti sanjalo ni do pred kratkim časom. Kot oktopus iz gibljivega jekla, je vpletel Jugoslavijo in zaslužil telesa Jugoslovancov. Jugoslavija se je razletela kot časovna bomba. Biti Jugoslovčan, ne pomeni nehati biti Slovenec, Hrvat ali Srb. Biti Jugoslovčan ne pomeni nehati biti Črnogorec, Bosnjak, Hercegovinec, Dalmatinec ali Bolgar. Čim bolj si v svojih vrstah zvesteji in pravičnejši Jugoslovčan si lahko.

Prava jugoslovanska ideja ne stremi po skrčenju plemen-skih pravic, ne po nadvladi plemena nad plemenom, pač pa po sodelovanju in medsebojnem razumevanju tekoč in dobrot, ki sledijo po navadi povsod, kjer tako razumevanje rodi sadove.

Za nas Jugoslavija obstaja in bo obstajala. Trenotna dejstva in trganje nas ne smejo oplašiti. Mi kot Amerikanci po svoji volji in dobrohotnosti nase nove domovine, imamo domovino, ki smo ji, in ji moramo biti zvesti in ponosni najo.

Rodili smo se tam, prišli smo sem in postali delec naše nove domovine po svoji lastni volji. Dobili smo pravice enake tu-rojenim z enim samim prikrajšanjem, namreč, da za naš rojen ne more biti predsednik. S takaj rojenimi imamo pravico odločevati o usodi Zdr. državi in nikjer se ni poskušilo zmanjšati ali maskirati naših pravic kot državljanom ali deliti državljanse pravice, druge ali tretje vrste.

Tu je torej točka, katero najlažje razumemo, kaj gre pod imenom pravice in dolžnost in to je tudi točka, katere današnje sile ki divjajo po svetu, ne morejo ali ne morejo razumeti. Boje se ali pa ne znanjo priti do dejstva, da bi spoznali da je svoboda blagoslov, ki plačuje dividende in ljubezni in zapa-nju, katerih posledica je iskreno sodelovanje.

Mi smo prišli v našo novo domovino iz naše proste volje, zato ker smo tako želeli in tako hoteli in smo voljni podvreči se, kjer dobrobit države zahteva in sprejeti prednosti, ki so dane prebivalcem Združenih držav z enako voljo.

Nasprotno pa, ko bi bili mi tam ugrabljeni in privedeni sem proti naši volji ali po intigrah, ki merijo na krajino sebičnost in temelje na zatiranju šibkejšega, bi bili prav tako protivni, kot se je izkazalo v zgodovini in kot se bo izkazalo v prihodnosti v podjarmljenih deželah.

V Evropi se ustvarja tako imenovani novi red. Rečeno je bilo, da so bile krivične in za to prikrajane v mejah in pri razdelitvi prirodnih bogastev, pogodbe da so bile krivične in zato so se morale uničiti. To je ena stran in druga se pa tiče prav posebno nas Slovencev: Londonska pogodba ni bila držana, se z državo. Ali bi bila londonska pogodba kaj bolj pravična za nas, ki je bila sklenjena brez naše vednosti, kot je bila krivična za one, ki so jo bili pripravili sprejeti v plačilo za zahrbtnost, vsaj kar se tiče Slovencev. Če se sklenejo na nepoštenost en,

se mora upoštevati nepoštenost druge.

Mnogokrat se sliši, da novi red stremi za pravico in poštenostjo, za medsebojno sodelovanje med narodi. Med katerimi narodi? Iz tega vprašanja izključim vse tiste potentate, na katere se povi red jezi in kateri so potegnili pete na varno. Mislim narode, ki so ostali tam, ki hodijo po tisti zemlji, ki je bila njihova dokler jih ni sila pritisnila v molk in ničevje. Tisti narodi izginjajo kot vinske mušice, pogazeni in osramočeni, zato, ker so se poskušili protiviti premoči in hoteli odbrzati to, kar jim pripada po vsej pravici.

Kje? Po kakšni pravici? Pred Bogom in ljudmi more en narod zahtevati pravice zase, svobodo za svoje ljudi in mesto na soncu, medtem ko ravno isti narod zapira in zabranjuje vsak žarek svetlobe svojemu bližnjemu ali daljnjemu, ki ga je slučajno, ali pa potom naša država dobil pod peto. Če bi se od kje pričakovalo poznanja stanja človeka, ki mu leži mora na sroci in na gori hoteenje je pravica, bi moralo biti od tam, kjer so se zadnjih petindvajset let smatrali prikrajšane in ponižane.

Ni nobenega vzroka in nobene opravičbe za narod in obsto- ali neobsto, če narod šteje sto milijonov, štirideset ali pa en milijon. Če je narod tam sposoben vladati samega sebe in pripravljen sodelovati za dobrobit kontinenta, na katerem se nahaja in za dobrobit in mir svojih prebivalcev in človečanstva vsposložen. Zakaj naj bi se takemu narodu odrekalo pravico in dolžnost, da si uredi svojo hišo sam po svojem okusu?

Dokler stvar stoji kot danes bi bilo neumestno, da se podajamo preveč v sarje in sanjamo o moči Jugoslavije in prav posebno o moči Slovencev in o naši velikosti. Naša nosa se je prevečkrat varala. Sami sebi moramo priznati, da smo majhni po številu in misli, da če pride v svetu, kot je oborožen danes, do nadaljnih spopadov, bomo prav malo šteli ali pa nič, bi bilo logično. Vsa naša velikost bo merjena v tem, kako se znamo strniti skupaj moralno, izpolniti je-klenostnaše volje, biti to, kar smo dobri ameriški državljani in vredni sinovi slovenskih, oziroma jugoslovanskih mater, kateri ne p rignajo potuza za pravico, pa najbo slikaše tako črna. Pravica končno mora priti na v rhanec, za vse ljudi v obeh taborih.

Če je svet na točki, s katere hoče odriniti zlo in če je danes tisti čas, potem moramo pričakovati, da bo sediti furiji, ki je završala po zemeljski obli v vseh strašnih oblikah, ki raz-livajo gorje in sovražstvo in želje po maščevanju. Iskreno razpoloženje in stremenje po popravlku krivic, ki se posipajo brez prestanka na glave ne-dolžnih.

Ko pride do tega prepričanja, Jugoslovanci ne moremo biti o-škodovani, ker vsa krivica, ki leži na vesti, je v tem, da je Ju-goslavija z vso gorečnostjo že-lela miru in ustrežala toliko časa, da je bolelo. Ni pa mo-gla sprejeti za hrbtno podkup-nine v obliki zemlje, ki je bila last druge prijateljske države in dovoliti napad na svojo pri-

SLOVENSKE PRIREDITVE

VABILO NA VEČERJO IN PLES
V SOBOTO ZVEČER, 24. MAJA, 1941
PRIREDI
SLOVENSKI DOM v LITTLE FALLS, N.Y.
Pojedino oz. Večerjo
in sicer se bo serviralo točno ob 10. uri zvečer.
PO VEČERJI SE PA VRŠI PLES DO 2. URE JUTRAJ
NASLEDNJEGA DNE
IGRAL BO DOMAČ ORKESTER
VSTOPNINA za odrasle je 55c; za otroke pa 30c.
Uljudno ste vabljene vsi Slovenci od tukaj in iz okolice, da se po možno-sti vdeležite te prireditve. Za obilno udeležbo se priporoča ODBOR.
Frank Masie, tajnik.
ZABAVE BO DOVOLJI, KOT TUDI JEDI IN PIJAČE

jateljico, ki se je nahajala v najhujši stiski.

Končno bi bilo za prijateljico vse eno, ker prenašana je bila tako ali tako; ampak dejstvo pa je, ko bi se pogodbe sklepale v taki veri kot jo je imela Jugoslavija, bi imele vrednost, medtem ko pogodbe, pisane v duhu koristolovstva, niso vredne papirja, ki so pisane nanj.

Jugoslavija je seveda imela svoje pomote, tako ji ima vsaka druga dežela in ravno tako vsak posameznik, vendar pa namenoma ni pehala gorja in zaničevanja povsod, kamor je šel njen pogled. Manjšine, ki so bile v njenih mejah, so imele iste ali pa še več pravice, kot Jigo-slavani sami in manj dolžnosti. Mogoče je bila to ena njenih pomot, kajti pravice in dolžnosti morajo biti v ravno-vseju.

Zenkrat nam megle brutalnega dejstva zatira pogled, to-da to ne more in ne sme biti resnica, to je samo senj, nepri-jeten senj, v katerega ne sme mo verjeti. Mi smo narod: maj-hen, toda živav narod in narod ne sme umreti in živ ne sme bi-ti pokopan, čeprav ga dva po-grebnika pokopavata z dobro truno pomagacev.

Dan bo prišel, ko se bo zbudi-la osvežena federalna Ju-go-slavija, vključevala ne bo sa-mo Slovence, Srbov in Hrvato-ve, pač pa tudi Bolgare, ne-podrejene eden drugemu pod enim ali drugim plemenom, pač pa kot svobodne enakopravne južnoslovenske slovenske drža-ve, združene v federalno drža-vo, ki bo voljna sodelovati ena-kopravno z drugimi evropski-mi, za dobrobit Evrope same in ostalega sveta v splošnem. Taka država bo potrebna in najbolj potrebna Slovanom v južni Evropi.

Do razbitja je bila Ju-go-slavija snatrana tudi pri bolj mlačnih Jugoslovancih, kot ma-ska za veliko Srbijo in prav posebno pri obeh nasprotujočih si strankah v državi. Zunanji svet se je čudil zakaj koristo-lovstvo ne more dati prednosti slogi. Svet se je čudil, elemen-ti tam se niso čudili, sli so svo-jo pot in ko so se tam pričeli čuditi, je bilo že prepozno. Na-učili so se tam v zadnjih 23. letih precej: nekaj pa se niso mogli naučiti, namreč ljubiti svojo domovino, vsaj toliko kot jo je ljubil tujec.

V novi iskreni in moralno močni Jugoslaviji ne bo smelo biti vzroka za kak tak dvojn, ki je držal Jugoslavijo v krčih, aiti povoda za vzrok.

I. Musich,
Brooklyn, N. Y.

NAZNANILO SMRTI

Prosim, da priobčite moj skromni dopis, da naznanim znanec in prijatelj, da je kruta smrt pobrala našega ljubljene sina Staneta Yager, katerega smo spremlili k večni-mu počitku 16. aprila iz cerk-ve Marije Pomagaj, po kato-liških obredih.

Nadalje se prav lepo zahvali-va jaz oče, in mati, kakor tudi njegova žena Mary Yager. Zapušča dve sestri, Mary in enega brata Franka in dve s-stri Mrs. Janse Pugel in Mrs. John Peček. Vsi se prav lepo zahvaljujejo vsem sorodni-kom, prijateljem in znanec za krasne vence in za vse, kar so nam dobrega storili. Bog jim stotero povrni.

Pokojni je bil star 32 let in oženjen eno leto. Ti, nam dra-gi, ljubi sin: počivaj v miru in naj ti bo lahka ameriška gru-da!

Frank Jager,
Pueblo, Colo.

SLOVENSKO SAMOSTOJNO BOLNIŠKO PODPORNO DRUŠTVO za Greater New York in okolico, ink.

Kdor želi izmed rojakov ali rojakinj, ki niso član tega društva, naj vpre-že svojega prijatelja ali prijateljico ali pa enega izmed odbornikov za naslanca pojasnila. V nesreči se čelo spozna, kaj pomeni biti član dobrega društva.

To društvo je sicer najmlajše, toda najmočnejše hodi v pre-moženju ali članstvu. Društvo je v tem kratkem času svojega obstanka izplačalo že skoro 14 tisoč bolnišnic in nad šest tisoč smrtno podjore ter ima v blagajni skoro \$17,000.00

ODBOR ZA LETO 1941

Predsednik: MIHAEL UREK 32 Westfield St., Brooklyn, N. Y. Podpredsednik: ANREI IVANSEK 290 Harmon St., Brooklyn, N. Y. Tajnik: JOSEPH POGACHNIK 599 Liberty Avenue Williston Park, L. I.	Blagajnik: ANTHONY CVETKOVICH 953 Seneca Avenue Brooklyn, N. Y. Zapisnikar: FRANK MEKING 1055 Greene Avenue Brooklyn, N. Y. Nadzornik: I. FRED VELEPEC 7225 - 67th Place Glendale, L. I. II. ALFRED JUDES 4855 - 238 St., Bellrose, L. I., N. Y. Arhivar: JOSEPH POGACHNIK, 599 Liberty Ave., Williston Park, L. I. Društvo zbiruje vsako četrto soboto v svojih društvenih prostorih v American Slovenian Auditorium, 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y.
--	--

Obiščite Slovenske Prireditve! VAŠA NAVZOČNOST PRIPOMORE NE SAMO K FINANČNEMU, PAČ PA TUDI K DRU-
ZABNEMU USPEHU. DRUŠTVA POTREBU JEJO SODELOVANJA NE SAMO SVOJIH ČLANOV, TEMVEČ SPLOŠNE SLOVENSKE JAVNOSTI.

GOSPOD IZ KONOPISTA

Napisal: I. WINDER.

8

Nekega dne je bilo princepsinega potrpljenja konec. Marija Anunciata je ležala v nočni temi, v temnem tiktakanju visokih, starih nihalnih ur, in ni mogla spati. Vzdignila se je, zadržala nič hudega neslutetega moža in rekla:

"Ne stropim. Ne stropim! Odtod hočem!"

"Odtod? Zakaj? Ali mar ni lepo? Tako mirno in pokojno je tu!"

"Odtod! Proč iz te puščebe!"

"Kam?"

"Pomisli! Je..."

"Kamorkoli. Samo proč. Na — zastran mene na Dunaj!"

Ze drugi dan sta se odpeljala. Nadvojvoda je med vožnjo ves čas premišljeval, kaj naj reče strogi materi. Kronovino Gorisko so mu bili določili za bivališče, prvičrat je delal nekaj na svoje pest. Boječe je stopil pred mater. Boječe ji je povedal, da Marija Anunciata slabo prenaša menjavanje mihastega vremena in silovitost burje. Na Dunaju hoče živeti.

Nadvojvodinja Žofija je pomislila. "V Gradec pojde-ta," je odločila.

Cesar je privolil. Karel Ludvik je bil presenečen. Gradec, mesto upokojenih generalov, je bil tisti kraj, ki ga je ljubil mimo vseh drugih. V Gradcu ne bo več edini, ki nosi generalsko uniformo, ne da bi kaj delal. Gradec je bil veliko in mirno mesto, dovolj veliko, da razvedri zbegano ženo, in dovolj mirno, da zadosti njegovil potrebi po idiličnem življenju.

Peljala sta se v Gradec. Marija Anunciata je bila opazila, da je bila na dunajskem dvoru nezadržana gostja. Teh-tujoči pogledi oblasne tašce so jo zasledovali. Borba z zlobo staro ženo je bila nemiselna, saj ni bilo m oči ničesar pri-boriti. Žofijina oblast je bila zagotavljeva. Cesar je imel sina. Cesar je imel v tlu tega častilnega brata, ki je bil starejši od moža Marije Anunciata. Žofiji se Napolitanki-nega častilnega bi o bati. Vendar pa ni marala trpeti čere kralja Bonbe na dunajskem dvoru. Na deželi, v Go-tici ali Gradcu, je bila tudi največja častilnica neškodljiva. Omejeni Karel Ludvik ni smel, zakaj ni smel ostati na Dunaju. Marija Anunciata mu ni odprla oči. Čemu bi mu jih odpirala? Saj ni slutil, kdo je bila.

V Gradcu sta se naselila v palači pod Gradom, v starem baročnem poslopju ki je bilo vzilano v skalnati hrib. Hiša je stala na koncu slepe ulice. Marija Anunciata si je misli-la. "Zdaj sem dokončno zašla v slepo ulico. Moja volja je bila takšna, radovoljno sem si izbrala tega moža in to slepo ulico." Nadvojvoda je bil v novi okolici srečen. Prijazno je na-govarjal vsakega upokojenega generala, postal je pokrovi-telj vseh plesov, razstav in veteranskih društev, imel je ljudo-mile nagovore. Ljudje so rekli:

"Nadvojvoda je dobruđen, vrl gospod."

Tako je imel pet lepe dni. Dnevi so bili lepši kakor roči. Marija Anunciata ga je skrbela. O tešnih boleči-nah ni sicer n'koli tožila, toda njen nemirni duh ga je plašil. Ni razumel, zakaj noče biti srečna. Mati mu je bila rekla: "Za srečo je potrebna skupna spalnica." Mlada dvojica je imela skupno spalnico. A videti je bilo, da se Marija Anunciata ne počuti dobro. Časih se je Karel Ludvik zbu-dil sredi noči in šel, kako je v mirala: "Slepa ulica." Ni se gnil, vlekel je na uho. In spet jo je slišal mrmrati: "Slepa ulica, slepa ulica —" "Kaj hoče?" je zbe-gan ugi-bal. "Saj to ni slepa ulica, ampak najbolj gosposka četrt, ena najlepših palač v Gradcu. Nasproti nas stoji Attemsova palača ali se je dražestna mlada grofica Attemš že kdaj pri-tožila o slepi ulici?" Katerikrat je prebujen začel šepet nespečne žene: "To je neznošno!" Takisto kakor v Gorici. "Hudo zahtevljiva je," si je mislil. "Kar od s'e. Da bi vsaj že imela otroka! To bi ji pregnalo muhe!"

Sponkladi je zanosila. Nadvojvoda ni vedel od ra-dosti ne kod ne kam. Ko je zvedel novico, je dal prve-mu p'raču, ki ga je srečal, pet goldinarjev. Skop je bil, v letu dni vsem beračem skupaj ni razdal dosti več. Sleherno ju-tro je mo'il za mlado ženo, za težko p'ničakovanega otroka. Mimo nobene cerkve ni šel, mimo nobene kapelice, ne da bi pomoli za otroka, po katerem je hrepenel. Zdaj je laže prenašal "mruke" težko razumljive žene, kajti zdaj je bilo vse laže razumeti. Marija Anunciata ni skrivala, da težko prenaša nosečnost: zaklepala se je v spalnico in ni spuščala moža do so-be, in kadar je kaj vprašal in ni dobil odgovora in jo je vprašal, zakaj ne odgovori, je čemerno rekla:

"Nisem poslušala."

Vsako noč jo je slišal mrmrati: "Slepa ulica" in stokati: "To je neznošno!" Zdaj so mu bili ti vzdihli razumljivi. "Nos-na ženska je nosna ženska!" je mislil sam pri sebi. Pri sleherem koraku jo je skrbljivo opominjal, naj bo previdna; tako šibka je bila, tako nežno nič si ni prizanašala, jahala je "divje konje, tolikar" nespametno jih je pedila, da ni mogel brezupno jahalke r'beče dohiteti. "Vraga ima v sebi!" je v skrbih ugibal nadvojvoda. Nehal jo je opominjati. "Vse je v božjih rokah," je vdano mislil sam pri sebi.

Nato se je nahoma obrnilo. Prišlo je pismo od nadvoj-vode Ferdinanda Maksa. Ti pismo je povzročilo preobrat. Njegov brat Ferdinand Maks je pisal, da je zdaj sklenjeno, da se odpelje v Mehiko in postane tamkaj cesar. Odposlan-stvo iz Mehike da mu je v Miramaru uradno poklonilo krono, in ker je francoski cesar prevzel vsa potrebna jamstva, je tudi Franc Jožef odobril ta namen. V zadnjem odstavku pisma je Ferdinand Maks sporočal, da se bo moral pred nastopom potovanja slovesno odreči vseh pravic in privilegijev, ki jih "nar kot član habsburške hiše; samo s tem pogojem mu je Franc Jožef dovolil sprejeti mehiško cesarsko krono.

[Nadaljevanje prihodnjikš.]

Iz slovenskih naselbin

IZ GIRARDSKE NASELBINE

Ne vem, kako to, da se tako malo dopisov vidi v tem časopisu iz naše naselbine, zato bom pa jaz napisal par vrstic. Včasih se je naš zastopnik kaj oglasil, sedaj pa je tudi on u-tihnil. Vem, da dopise prav rad čita, samo pisati se m enda ne more pripraviti. Pa kaj, človek se vsega naveliča, čas pa le gre naprej.

Tukaj pri nas v Ohio Leather-tovarni, je potekel kontrakt z unijo, namreč 23. aprila. Davi je kompanija prenečala z de-lom teden dni, predno je po-godba potekla, so bile poravna-ne nespornosti brez štrajka. Unija je nekaj popustila, kompanija se je nekoliko poda-la, tako da smo dobili sedem odstotkov poviška plače in te-den dni počitnice s plačo in gre-mo kar naprej z delom. Pa da ne bo kateri mislil, da imamo tukaj kompanijsko unijo. Tu-kaj imamo OIO. Pred nekaj časom je nek rojak vprašal, ka-tera unija je boljša. kompanijska ali OIO. Ni čudno, če de-lavec ne more nikamor priti, če si sam ne more najti razli-ke med temi dvema unijama. I, pa vse more biti dobro.

Pri nas bomo na praznik 30. maja praznovali 35-letnico dru-štva Ljubljana št. 49. SNPJ in sicer v Avon Parku. Kot glavni govornik na prireditvi nas bo posejil Mr. Terčelj iz Strabane, Pa. Nastopil bo tudi tukajšnji mladinski krožek, ki se pod dobrim vodstvom prav dobro razvija, da jih je kar veselje gledati in poslušati na našem odru. Tako mladi so, pa se

jihi tako izuči, da z lahkoto po-dajo svoj program, naj si bo v angleščini ali slovenščini. To-rej, čestitke ne le otrokom, pač pa v prvi vrsti voditeljem. Ple-saželjnim bo v zabavo igral Louis Simončičev orkester iz Clevelanda, kateri vem, da bo ugajal. Torej, le pridite v pose-t ne le od blizu, pač pa tudi od oddaljenih naselbin.

Tudi John iz Townsend Ave. naj pride. Gotov sem, da mu ne bo manjkalo družbe za po-govor in tako bo zopet našel kaj gradiva za dopis, kaj ne? Včasih ga človek malo polomi, ga pa drugič skusa popraviti. Morda boš tudi ti. Čez par dni se zopet oglasim, do tedaj mi-slim, da se bom že nekoliko pri-vadil pisanju; za sedaj pa grem spat, kot si mi v svojem član-ku z dne 14. maja svetoval.

Torej, vse najboljše želim vsem čitatejem slovenskih li-stov. V naši hiši iramo vsak teden nič manj kot sedem slo-venških listov, vstevši glasila naših podpornih organizacij, le zadnji teden sem imel pa še osmega. Hvala lepa zanj, dru-gače se ne bi mogel čitati; ome-njeno lekeijo, meni naslovlje-no. No, vsaka stvar nekoliko pomaga, morda se bom tudi jaz kaj naučil, da bom bolj izurje-no pisal in ne razočaral člo-veka, kateremu zadeva, o ka-teri se piše, ne gre prav nič v nos. Za to pot naj ti zadostuje.

Na veselo svidenje v Avon Parku dne 30. maja!

Louis Pire,
Girard, Ohio.

PRIREDTVE SLOV. KULTURNIH DRUŠTEV V NEW YORKU

Starka zima nas je slednjič zapustila, prišla je težko za-ze-ljena pomlad, pa kaj bom re-kel, pomlad se par tednov te-čajov pa bomo že v poletju. Ta čas bo kot običajno že zadnjih nekaj let, izkoristilo za zabavo v prosti naravi slovensko pev-društvo "Slovan" in sicer pri-redi svoj veliki piknik, kateri bo tudi v letošnji sezoni v naši newyorški naselbini in to bo v nedeljo dne 1. junija 1941. O-menjani piknik se vrši v zna-nem Charles' Garden Parku na 6018 Metropolitan Ave., blizu Fresh Pond Rd., Ridgewood, Brooklyn, N. Y. Začetek ob 2. uri popoldne. Vstopnina 25 centov za osebo. Člans-tvo "Slovan" ima za ta piknik pri-pravljenih lepših slovenskih pesni, katerih glas tem milejšje doni zunaj v prosti naravi. Poleg lepega petja bo tudi drugega razvedrila in zabave, kot na primer: kockanje, srečeval, itd. Za ples pa bo igrala izvrstna

Poleg poučnih knjig, muzikalij, iger, pesmi itd. imamo v zalogi dosti nabožnih knjig, predvsem

Molitvenike

v krasni vezavi importirane iz starega kraja...

Slovenski molitveniki:	NEBESA NAŠ DOM — (št. 415) 2 1/2 x 4 1/2 inčev — 384 strani Cena 75c
KVIŠKU SRCE 2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani vezava umetno 25c.	SVETO PISMO \$3.—
KVIŠKU SRCE — (št. 335) 2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani v beleu celodlu 50c.	(Ker se nam je posrečilo dobiti te molitvenike po zelo nizki ceni, jih tudi moremo prodajati po gori o-značeni ceni. Zaloga pa ni opečno velika, zato jih naročite čimprej, da vam bomo mogli s njimi po-streči.
KVIŠKU SRCE — (št. 408) 2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani Cena 75 centov	Angleški molitveniki:
RAJSKI GLASOVI — (št. 408) 2 1/2 x 4 1/2 inčev — 255 strani vsevil Sv. Krišev Pot Cena \$1.50	(ZA MLADINO)
RAJSKI GLASOVI — (št. 416) 2 1/2 x 4 1/2 inčev — 255 strani vsevil Sv. Krišev Pot Cena \$1.50	Key of Heaven fino vezano 35c v umno vezano 75c
SKRBI ZA DUŠO 3 x 4 1/2 inčev — 512 strani Cena \$1.75	CATHOLIC POCKET MANUAL v fino umno vezano 1.—

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

LJUDSKA KUCHARICA

Nejnovjša zbirka
navodil za kuhinjo
in dom. Cena 50c.

Naročite pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

godba naše in ameriške komade, tako da bo vsem vsrečeno starejšim in mlajšim. Seveda bo pri tem tudi izborne kapljice, kar ima v oskrbi posebni odber "Slovana." Piknik se vrši ob vsakem vremenu, ker je namreč v slučaju slabega vreme-na na razpolago velika in mioderno urejena dvorana po-leg parka. Torej slabo vreme naj vas nikar ne zadrži doma.

Takoj nato, nedeljo pozneje, 8. junija, pa priredi na istem prostoru v Charles' Garden Parku svoj veliki piknik. Slov-pev in dramsko društvo "Domovina" s pestrim programom, glede katerega bo še pravočasno poročano. Začetek bo istotako ob 2. uri popoldne, ter vstopnina ista, to je 25 centov za osebo.

Da bo tudi na tem pikniku o-bilo lepega petja in druge raz-ne zabave, ni niti omenjati ni potrebno, ker vemo, da "Domovina" nam je še vedno na vseh svojih prejšnjih prireditvah undila razvedrila v vseh ozirih. Se razume, da bo tudi na tem pikniku igrala izvrstna godba za ples.

Naj omenim, da bodo tudi naši vrli tamburaši vseh treh zborov, privedli v letošnjem poletju svoj veliki piknik, ka-terega datum bo pozneje pravočasno objavljen v tem listu.

Bodi že sedaj nadalje oten-jeno, da bo ta naš slovenski tamburaški zbor (torejsega odseka) praznovati prihodnje leto 1942, 10-letnico svojega ob-stoja, ter bo seveda ob tisti pri-lik prirejen tudi lep in tej pro-slavi primeren koncert.

V prijetno dolžnosti si šte-jem na tem mestu nadalje ome-niti, da se vrši v naši newyorški naselbini velika slavnost v proslavo srebrnega jubileja ali 25-letnice obstoja naše sloven-ske župnije, cerkve sv. Cirila na 62 St. Marks Place, New York, N. Y. Ta velika slav-nost se bo vršila v nedeljo dne 22. junija 1941.

Tem potom vas dragi rojaki in rojakinje iz Greater New in okolice, prav prijazno vabim v imenu "Slovana" in "Domovine", da se zgoraj omenjenih piknikov dne 1. in 8. junija u-deležite v velikem številu, ter svojo navzočnostjo pripomore-te našim požrtvovalnim kultur-nim društvom do boljšega uspeha. Pomnite, da s svojo navzočnostjo ne pripomorete samo finančnemu, ampak tudi družabnemu uspehu, ker naša posebno še kulturna društva ne potrebujejo samo svojega članstva, pač pa splošne slo-venške javnosti. Torej vsi na piknike in sicer na "Slovanov-ega" v nedeljo dne 1. junija, ter na piknik "Domovine" pa nedeljo pozneje to je 8. junija, ki se vršita kot že zgoraj o-menjeno v Charles' Garden Parku.

Z rodoljubnim pozdravom,
Anthony Svet.

V JUGOSLAVIJO ni več mogoče pošiljati denarja. Ta odredba pa bo samo začasno v veljavi. Še vedno pa je mogoče pošiljati denar v Ita-lijo.

DARILNE POSILJATVE V ITALIJO

V LIRAH:	
50 LIR \$ 2.55	500 LIR --- \$21.75
100 LIR \$ 4.85	1000 LIR --- \$43.50
200 LIR \$ 9.20	2000 LIR --- \$85.00
300 LIR \$13.50	

ZARADI SEDANJEGA POLOŽAJA V EVROPI, pri-poročamo, da se vse darilne posiljave pošlje potom CABLE ORDER. Na ta način je denar najhitreje izplačan. — Za Cable Order je treba posebej plačati

\$1.—

Vred razmer v Evropi ni mogoče v Italijo nakazati denarja v DOLARJIH, temveč samo v LIRAH.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

11 POTNIŠKI ODDELER 11
216 West 18th Street, New York

VESTI IZ CLEVELAND, OHIO.

Dne 12. maja je v Lakeside bolnišnici umrla Rose Machu-ta roj. Marolt. Stara je bila 25 let. Bolehala je okrog štiri mesece. Pokopnica je bila ro-jena v Clevelandu, zadnji dve leti pa je bivala v Solon, O. Za-pušača žalujočega soproga Leo, dva otroka, mater Rose Vuga, očema Steve Vuga, tri brate ter dve sestri.

V soboto zvečer 31. maja se bo vršil v Slov. društvenem domu na Recher Ave., slavno-stni banket v počast pesniku Ivanu Zormanu. Pripravljalni odbor je napravil za tisti večer tudi zelo lep in pomemben pro-gram. Vsa slovenska javnost se zanima za ta slavnostni ve-čer, ki bo res nekaj posebnega. Vstopnice bodo na razpolago samo do 24. maja. Dobijo se še lahko pri Mrs. Mary Mako-vec v SND na St. Clair Ave. pri Mrs. Agnes Žagar v New-burghu, v SDD na Recher Ave. ter pri Mrs. Klein, Mr. Ruper-tu, Mr. Brkoviču, Mr. Fr. Se-gulimu, ljubljanskem županu, Mr. Geo. Nagodetu, ter pri Mrs. Frances Gorjanc. Apeli-ra se na narod, naj si pravočasno preskrbi vstopnice.

Dne 13. maja v St. Aleksis bolnišnici je preminil rojak Fr. Malečkar, v starosti 59 let. Pokopni je bil doma iz vasi Ostro-zno brdo pri St. Petru na Kra-sku odkoder je prišel v Ameri-ko pred 34 leti. Tukaj zapu-šača žalujočo soproga Frances roj. Škerbec, doma iz vasi Pod-gora, Stari trg pri Ložu, dva

sinova Franka in Rudolpha, ki se nahaja pri vojakihi v Camp Shelton, Mins.

Dne 19. maja je po dolgi in mučni bolezni preminil John Sneller v starosti 35 let. Tukaj zapušača žalujoče starše, očeta Matija in mater Margareto, tri brate, Stanleya, Lawrencea in Georga in sestro Margaret ter več sorodnikov. Rojen je bil v Clevelandu.

SMRT KOSI.

Tukaj je umrl Andrej Peter-nel, str 72 let. Rojen je bil v Koprivnici, odkoder je prišel v Ameriko leta 1899. Tukaj za-pušača žalujočo ženo eno hčer in pet sinov, v starem kraju pa dve sestri in dva brata.
Louis Taucher,
Rock Springs, Wyo.

SMRT ROJAKA.

V Lorain, O., je 15. aprila umrl rojak John Kragelj, star 66 let. V Lorainu je živel 31 let. Ves čas je delal pri Na-tional Tube Co., ter je letos po predpisanih službenih letih, ne da bi izostal le en dan, stopil v pokoj.

Kragelj je bil član cerkve sv. Cirila in Metoda ter član Ame-riške Bratske Zveze in SNPJ. Zapušača ženo Jennie, dva si-nova Maksa in Johna, dva vnu-ka in dve sestri v stari domo-vini.

Pokopal ga je župnik Rev. A. J. Slaje na Calvary poko-pališču.

Lepa knjiga je kulturna posiljanka; odprimo ji vrata v naše domove, odprimo ji srce... (Finšgar)

ŽIVI VIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, knji-tvi nji je v trinaestih dolgih poglavjih opisanih trinaest rojev slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne. Knjiga je verno zrcalo našega življenja in trplje-nja, in zato jo prebere do-vedel o Slovencih več kot mu more nuditi katerikoli naše zgodovinsko delo.

DED —
Je ZEMLJO otrobil, zoral
OCE —
Je je posejal in gledal bujno njeno rast
SIN —
Je zorel med težkim klasjem
VNUK —
se je dvignil proti baru novega časa

13 POGAVLJ — 413 STRANI
V PLATNU VEZANO

Cena \$2. Poština plačana

Avtor knjige je IVAN MATIČIČ, ki je spisal splošno znano knjigo — NA KRYAVIH POLJANAH

KNJIGARNA "Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.